

Ольга ВОВЧУК

здобувач освітньо-професійної програми

«Менеджмент», ЗУНУ

(науковий керівник: д.е.н., професор, професор кафедри
менеджменту, публічного управління та персоналу ЗУНУ

Петро МИКИТЮК)

РОЛЬ СИТУАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В АДАПТАЦІЇ ПІДПРИЄМСТВА ДО КРИЗОВИХ СИТУАЦІЙ

Управлінська діяльність є ключовим чинником у функціонуванні будь-якої організації. У науковому й практичному середовищі її традиційно позначають терміном «менеджмент». Практика провідних компаній підтверджує: саме якість управління значною мірою визначає рівень успіху підприємства.

Поняття «менеджмент» почало активно поширюватися наприкінці XIX – на початку XX століття, у період формування індустріального суспільства. Згодом цей термін набув глибшого змісту та був виокремлений як самостійна навчальна й наукова дисципліна.

У перекладі з англійської management означає «управління», що передбачає здійснення процесів планування, організації, мотивації та контролю задля досягнення стратегічних цілей організації [1].

Менеджмент розглядають як багатогранне явище, тому його трактування охоплює різні аспекти: як науку, мистецтво управління, сукупність функцій і процесів, систему управлінських органів або групу осіб, що здійснюють керівництво організацією [4].

Дискусійним залишається питання, чи варто сприймати ситуаційний менеджмент як окрему управлінську школу чи як методологічний напрям у межах загальної теорії менеджменту. З одного боку, він має притаманні лише йому принципи та

інструменти; з іншого — органічно поєднується з класичними управлінськими функціями.

Основою ситуаційного менеджменту є поняття «ситуація», тобто сукупність чинників і обставин, що формують підґрунтя для прийняття рішень. Сутність цього підходу полягає в тому, що підприємство адаптує свої дії відповідно до конкретних умов. Керівник має ретельно оцінювати й аналізувати ситуацію, щоб обрати оптимальне рішення. Особливо це актуально в умовах повномасштабного вторгнення, коли організаціям необхідно швидко реагувати на зміну середовища. Ситуаційний менеджмент забезпечує оперативність, гнучкість і підтримку конкурентоспроможності підприємства.

Ефективна управлінська структура є важливою умовою успішного функціонування будь-якої організації незалежно від сфери діяльності чи форми власності. Економічна криза країни неминуче впливає на діяльність окремого підприємства, але характер цього впливу залежить від галузі, розміру, ресурсного потенціалу та інших характеристик організації. У таких умовах ситуаційний підхід дозволяє керівникам обирати ті методи управління, які най-більше відповідають конкретним обставинам, адже саме ситуація визначає доцільність використання певних інструментів.

Ситуаційний менеджмент передбачає постійний моніторинг роботи підприємства з метою своєчасного коригування управлінських рішень відповідно до змін середовища. Його інструменти сприяють подоланню викликів, що виникають у діяльності організації, та ефективному використанню наявних можливостей [3].

Практика свідчить, що результативність застосування ситуаційного менеджменту залежить від здатності підприємства швидко адаптуватися до зовнішніх змін і добирати методи, які є найбільш придатними для конкретної ситуації. Сучасні умови

демонструють критичну важливість саме адаптивності. У період воєнних викликів підприємства вимушені змінювати свої стратегії, трансформуючи діяльність відповідно до нових реалій. У цьому проявляється сутність ситуаційного менеджменту. Для підвищення ефективності його впровадження важливо не лише правильно обрати підхід, а й здатність комбінувати кілька інструментів відповідно до ситуації. Це забезпечує швидку адаптацію, оптимізацію діяльності та зростання результативності.

Використання технологій ситуаційного менеджменту є ключовою складовою управління підприємством. Воно має особливе значення, адже сприяє підвищенню конкурентоспроможності, ефективності роботи та досягненню довгострокових стратегічних цілей. Управління підприємством базується на складній взаємодії економічних, виробничих і соціальних процесів, високій відповідальності управлінського персоналу та раціональному використанні матеріальних, фінансових і трудових ресурсів. Сукупність цих факторів формує основні напрями розвитку організації та визначає її стабільність і конкурентні переваги. Орієнтація підприємства на довгострокову перспективу передбачає необхідність упровадження стратегічних рішень і використання сучасних інноваційних продуктів та послуг [2].

Підсумовуючи, можна зазначити, що підвищення ефективності впровадження технологій ситуаційного менеджменту є важливою умовою зміцнення гнучкості та стійкості підприємства до різних викликів. Реалізація відповідних заходів забезпечує своєчасне реагування на зміни зовнішнього середовища, раціональне використання ресурсів і підвищення обґрунтованості управлінських рішень.

Список використаних джерел:

1. Кредісов А. І. Історія вчень менеджменту : підручник. Київ : Знання України, 2015. 300 с

2. Микитюк П. П. Інноваційний розвиток підприємства : підручник. Тернопіль : ЗУНУ, 2023. 320 с.
3. Мошек Г. Є., Федоренко В. Л., Соломко А. С Менеджмент організації. Теорія та практика : Київ : Видавництво Ліра-К, 2020. 420 с.
4. Шкільняк М. М, Овсянюк-Бердадіна О. Ф., Крисько Ж. Л., Демків І. О. Менеджмент : підручник. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 258 с.